

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 fi II.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Un an dela moartea canonicului
Dr. Augustin Bunea.

În 30 Novembre st. n. a. e. s'a împlinit un an, de când s'a deschis pământul pentru-ca să primească în sânul său rece pe cel mai distins fiu al Țării Oltului, pe neobositul muncitor și neînfrântul luptător al bisericii și fala neamului românesc pe Dr. Augustin Bunea.

Un an de durere și jale necurmată se îplinește, de când falnicul stejar din comuna Vadului s'a prăbușit de-odată în abizul înfiorător al unui mormânt din cimiteriul Blajului, ducând cu sine nădejdea unui neam, ce așteaptă de mult o dreaptă sârbătoare.

Ziua de 30 Novembre deschide din nou rana sângerândă a unui neam întreg, ce nu s'a astupat de tot, nu, căci e prea adâncă și prea cu greu se poate lecu. Această zi fatală a nimicit dintr'odată bucuria și veselia, zorile dimineții și primăvara unui popor, ce geme de veacuri sub jugul nefericit al orbiei sufletului. În ziua aceasta coasa nepraznică a morții a tăiat deodată firul vieții strălucite a blândului canonic Dr. Bunea.

Acum îi anu a chemat la sine Dreptul Judecător pe ostașul neadormit să-i dea cununa mării de veci, ca răsplată a faptelor sale bune.

Imbracă-ți iar haina cernită, o! neam nenorocit! Deschide-ți ochii tăi pururea umezi și varsă șiroaie mari de lacrimi, căci fiul tău iubit, de un an nu se mai află printre cei vii.

Privirea lui blândă cu cei virtuoși și aspră cu cei lași nu se mai odihnește asupra ta, fața lui senină și zimbătoare nu mai caută la tine, iar glasul-i de metal nu mai răsună deasupra mormintelor, ori în sfaturile tale, ca să spună tuturora plângerea ta dreaptă și să miște inimile împetrite ale dușmanilor tăi, ca să curme chinurile și suferințele, ce să țin lanț pe urma ta.

Voi, munți puternici, ce adăpostiți locuința vrednicului fiu al vostru, plecați-vă capetele voastre albe, în semn de aducere a minți a celui mai impunător bărbat, ce la-ți ocrotit la poalele voastre romantice.

Tu oltule, rău spumegat, prefăți apa în lacrimi și plângere amar... amar! Plânsul tău să deștepte pe tot sufletul amorțit, ca să-i aducă aminte de moartea timpurie al nedespărțitului tău tovarăș. . . .

Și tu popor năcăjit, adă-ți aminte de acela, pe care țăr' de veste la-i pierdut din mijlocul tău, răpit fiind de miloasa moarte.

O zi nefericită! Câtă amărăciune ne-ai adus noauă!

O mângâiere avem totuși, căc adormitul în Domnul Dr. Aug. Bunea va fi pus înaintea Părintelui ceresc tot năcazul și amarul, jalea și mizeria noastră și-L-va fi rugat să se îndure spre lacrimile necurmăte ale acestui popor, prea mult încercat, care întotdeauna și-a îndreptat privirea spre cer și-a cerut ajutorul prevedinții divine...

Ziua aceasta să ne aducă pururea aminte de vorbele lui cumpănite, de sfaturile lui înțelepte și de adevărurile nestrămutate ce le propovăduia în contra dușmanilor celor mai înverșunați.

Viața lui cu toate faptele bune și învățăturile sănătoase să o avem mereu înaintea ochilor și să cercăm a introduce în faptă toate ideile lui nobile pentru luminarea și deșteptarea neamului nostru.

O, zi fatală și nenorocită!

Credincioșii săi elevi dela Seminarul din Blaj au mers în corpore la mormântul marelui bărbat și descoperindu-și capetele au înălțat rugăciuni fierbinți către Tronul ceresc, pentru

odihna iubitului lor Rector, Dr. Aug. Bunea. Tot aici au cântat nește cântări funebrele. S'au adunat apoi într'o ședință, în care președintele a arătat înșămătatea zilei de 30 Novembre, espunând pe scurt viața și meritele canonicului Dr. Aug Bunea

—§—

Despărțământul Blaj al
Asociațiunii.

Inflăcărutul nostru bărbat dela Orăștie V. Osvadă în 24 Oct. a ținut în Blaj o prelegere înțeleaptă și bine ascultată de o mulțime de țărani veniți la târg, și de inteligența din loc. Fiindcă vorbirea acestui învățat om cuprinde lucruri bune și folositoare, pentru aceia am aflat de bine a o spune și altora, așa cum ni-a rămas în minte. Iată cuprinsul: Trăim vremuri grele, în cari se dă o luptă pe viață și pe moarte, între 2 tabere neegale, în puteri, între capitaliștii puternici, cari vor să stăpânească totul, și între micile brațe muncitoare, cari așa cum stau împrăștiate nu se pot pune contra capitaliștilor. Pentru aceea trebuie căutat un mijloc prin care să se întărească micile brațe și acest mișloc nu poate fi altul, decât tovarășiiile sau însoțirile de tot felul.

Prima tovarășie s'a făcut de nește țăsători englezi, cari văzând puterea cea mare a capitaliștilor și-au dat mâna laolaltă, pentru-că împreună să-și aducă marfa din țări streine și astăzi au ajuns până acolo, cât au flota lor și formează o putere de temut în statul englez.

În Germania un primar de sat numit Reifaisen și-a pus în rând oamenii lui și i-a făcut să-și dea fiecare averea tovarășiei pentru-ca să poată trăi mai ușor la olaltă. Felul acesta de tovarășie nu e prea bun tocmai, fiindcă omul trebuie să răspundă cu averea toată. Mai apoi s'au pornit astfel de tovarășii și între muncitorii dela orașe, cum sunt însoțirile meseriașilor.

La noi în Ungaria încă sunt astfel de însoțiri (tovarășii) ca la vre-o 6000, dintre cari, durere, abea vre-o 17 sunt curat românești. Cu totul avem vre-o 70, dar celea mai multe aparțin centralelor ungurești. Pe când Sașii cu toate că sunt cu mult mai puțin decât noi, abea numără 220,000 de suflet și cu toate acestea au peste 300 tovarășii, așa, că la ei pe fiecare sat săsesc vin cam 3 feluri de însoțiri, cum ar fi tovarășie pentru cumpărarea în comună a uneltelor de lucru, apoi tovarășie de conzum și pentru arândarea de pământ.

România în privința aceasta e cu mult înaintea noastră. Acolo, după cum se spune mai întâi un învățător de pela hotarele țării a pornit lucrul acesta, așa că a pus la cale pe oameni să ieie laolaltă pământuri în arândă. Fapta asta a învățătorului a străbătut în scurt timp toată țara și o ajuns și la urechile înțeleptului ministru de azi, *Filaret*, carele știind să prețuiască străduința frumoasă a dascălului l'a adus la București și l'a numit inspector de școale pentru-ca astfel venind în atingere cu poporul mai ușor să poată înființa tovarășii de tot neamul. Glasul de profet al acestui învățător a fost ascultat pretutindenea așa că însuși a întemeiat la vre-o 130 de însoțiri. Apoi s'au pornit toți din toate părțile și-au făcut tovarășii de conzum, de credit și mai vartos de arândarea pământului, cari se numesc obștii sătești și cari în 1903 au fost numai 8, iar astăzi sunt la vre-o 460 și țin cam 190,000 Hectare de pământ cu arândă de 5,000,000 lei.

În Bucovina încă s'au înființat peste 100 de tovarășii, cari sunt mare binefaceri pentru Români de acolo.

Numai noi suntem mai slabi. Noi, cari suntem aproape 4 milioane de Români stăm înainte numai cu 10—15. Vor zice unii, că de aceea merge lucru așa de greu la noi, fiindcă pe noi nu ne ajută cu nimica statul ca pe cei din România, dar nu e astfel, căci nici în România nu domni ai mari au întemeiat tovarășii, ci poporul dela sate cu ajutorul sfătuirilor lui celor mai de aproape ai lui, învățători, popi și alți domni iubitori de popor. Ori alți se vor scuza cu aceea, că noi nu suntem făcuți să trăim în tovarășii, dar nici aceasta nu stă căci sânguința fraților din România ne dau de minciună.

Așa dar nu găsim nici un motiv, prin care să ne scuțăm neglijența de până acum ci vina toată o purtăm noi „nădrăgarii”, cari trebuie să ne „punem cenușă pe cap” și să plângem amar, fiindcă n'am băgat în seamă până acum mijlocul acesta de întărire și îmbogățire a brațelor țărănilor noștri.

Pentru-ca să știți cum se înființează o tovarășie vă voi arăta chipul, în care s'a întemeiat tovarășia numită »Plugarul« pornită de cel mai distins fiu al Blajului de *Dr. Iuliu Maniu* și de alți fruntași din loc. Tovarășia aceasta urmărește mai multe scopuri, spre ex. de bucate, conzum, arândare de păduri și altele, dar nu vrea să le ajungă pe toate deodată, ci mai întâi umblă după bucate, căci ți-se sfășie inima de durere, cum în piața Blajului jidanii cumpără grâul cel mai bun din Ardeal dela țărani de-ai noștri mai pe nimica și-l vând la frații noștri din munții Apuseni, la mocani, cu prețuri întreprite. S'ar putea face însă altminterlea și anume în fiecare sat unde sunt bucate de vândut să-și adune bucatele la un loc. Spre pildă zice unul eu am 10 altul 20, sau 30, 40, 60 feldere și așa vrea să le vând. Ar trebui să le duc în târg și să le vând jidanului, dar nu le-oiu duce, ci le-oiu da tovarășiei dela noi din sat. În chipul acesta se adună câte-va sute de ferdele din comuna aceea. Conducătorii tovarășii din sat întreabă pe cei din centru, că plătescuse bine bucatele, și dacă se plătesc bine atunci se trimet cu vagon acolo unde se plătesc mai bine, dacă însă nau preț le țin la ei și apoi dacă totuși au lipsă de bani li se dă fiecăruia a 3-e

parte din prețul bucatelor, iar ce vor câștiga mai apoi din vinderea bucatelor vor împărți între ei. În felul acesta se pot valoriza bucatele foarte bine.

Mai sunt apoi și astfel de tovarășii și anume pentru încunjurarea pagubei, ce s'ar face prin moartea ori schilăvirea unei vite cornute, bou, vacă, drigană. În zilele trecute s'a întâmplat, că Grofu Tisza a sărit cu calul peste un șanț și s'o lovit puțin la un genunche, pentru care lucru trebuie să capete 120 de mii de coroane, căci a fost asigurat. Și apoi ce credeți de unde capătă bani aceștia? Ia dela banca la care trebuie să ne asigurăm și noi taurii satelor, așa că celea 120 de mii nu sunt altceva decât bani de-ai noștri.

Pentru-ce să dăm banii străinilor? Mai bine să ne facem și noi o tovarășie, carea să ne asigure vitele noastre. O astfel de tovarășie și avem noi la Orăștie, care asigură numai vite cornute, ca boi, vaci, tauri, bivoli, din cauza cărora omul trebuie să stea în loc, dar pentru un porc sau o gloabă de cal nu pierd nimeni. Tovarășia aceasta plătește numai 80 fl. la 100 fl. Așa că dacă vîta unuia face 100 fl. capătă numai 80 fl. pentru că și omul să aibă ceva pagubă și așa să-și grijească bine vîta. Ea să face astfel: sunt mai mulți înși cu vite, unul are vite în preț de 300 fl., altul de 500 fl., altul de 700 fl. sau de 800 fl. și toți aceștia se unesc împreună, dar trebuie să fie cel puțin atîția întovărășiți, cât prețul vitelor lor să facă cam 1 milion de coroane, cea-ce nu e lucru tocmai așa mare, 10 sate, în cari sunt 100 de gazde cu vite în preț de 100,000 cor. pe unul vine cam 1000 cor. dau milionul, atunci pentru fiecare caz de moarte ori alta nefericire să dă 4 cr. la suta de flor., așa că după 500 fl. vin 20 cr., iar dacă peste an sunt cam 30 de cazuri, atunci vine cam 8 fl., ceea-ce e foarte puțin.

Vorbirea aceasta frumoasă e de a se mulțami despărțământului Blaj al Asociațiunii, care atât cu vorba, cât și cu fapta să îngrijește de luminarea poporului românesc din părțile acestea.

Ce bine ar fi dacă și despăr. Făgăraș al Asoc. ar urma pilda aceasta nobilă, ca și el să aducă conferențieri, ori înșiși să țină prelegeri în zile de târg, chemând pe mai mulți oameni să asculte lucrurile acelea frumoase, să meargă și pe sate, căci vai! mult e de făcut pe Țara Oltului!

Să introducă și în fapte punctele ce și-leau pus în program.

Să nu-i fie rușine nici unui domn, nici unui conducător a conveni cu poporul și a-i da sfaturi practice, ci să-l ajute și cu vorba, ținându-i prelegeri și cu fapta înmulțindu-i mijloacele de traiu prin tovarășii de tot felul, căci ele sunt astăzi singurul mijloc de întărire al țărănilor noștri, în contra pungășiiilor streine.

În 26 Oct. s'a jucat și o piesă teatrală intitulată „Prostul”. Fie-care diletant și-a jucat destul de bine rolul și n special au excelat dl *Denghel*, predând minunat pe „Prostul” și dsoara *Rozica Căpușan*. După producțiune a urmat dans.

Sala a fost plină de publicul iubitor de astfel de distracții.

Toate aceste sunt dovezi, că despăr. Blaj al Asociaț. nu zace în amorțire, ci conducătorii lui în special dl *Preocup* lucră

mereu la deșteptarea sufletelor românești, ce stau sub scutul acestor bărbați vrednici ai neamului nostru.

Rap.

Din povețele țaranului cuminte.

... Măi ficiori! azi văd, că sunteți cu voce bună și așteptați din tot sufletul să mai auziți câte ceva din gura badii George, care nu v'o mințit niciodată și nici acum n'o să vă spuie minciuni. Nu-s io tocmai la loc azi, îmi lipsește ceva, pasămite vremea asta cam întunecată te face așa nu știu cum și pentru aia așa-mi pare de bine că vați adunat în juru meu, căci și mie-mi mai trece urātu și apoi și voaună vă prinde bine sfaturile unui om, care o văzut și plătit multe și pe deasupra o și auzit el destule.

Pare că'n rându trecut v'am spus despre Mitru de pe vâlcică.

O sârmanul de el ce-o ajuns! Are ce-i trebuie acasă și el șade în spital, iar beata-i nevastă se chină amar cu lucru câmpului și tot nu poate fi în rând cu ceilalți oameni.

Măi, decât năcaz ca la ei, mai bine să iai lumea în cap și să te duci, de nime să nu-ți audă de nume.

Măi, voi cât îți putea să lucați la voi acasă, căci în streinătate cu toate că e lesne banul, totuși de multe ori cu viața plătești neghioaba ce-o faci. Voi ziceți, că n'aveți cu ce plăti dările acelea multe și grele și pe lângă aceia trebuie să mai ții și casa în rând, și-ai de unde mama focului îi scoate atâta mari de bani, căci ai pământ puțin, lucru cu ziua nu prea capeti, de când s'au scornit mașinile, apoi altceva ce păcatele să faci, decât să-ți vinzi vitele ce le ai ori să-ți pui câteva locuri zalog pentru vre-o două ori trei sutuțe și să zici cătră muier: Tu a noastră, vezi că numai putem trăi ca până acum, toate s'au scumpit numai lucru nostru dă îndărăpt pentru aia mă duc în America, să mai ușurez din năcazuri, dar tu nu te supăra, că de-o vrea Bunul Dzeu peste un an doi iar ni-om vedea cu bine?

Dar nu-i tocmai așa, cum credeți voi.

E drept, că s'au înmulțit năcazurile și s'a îngreunat traiul, dar pentru aceea dacă ești muncitor harnic și cruțător, tot poți trăi și pela noi și nu vei peri de foame.

Ia, dacă ai o țăr de pământ, îl lucră la vremea lui cu tragere de inimă, bine știind că ăla o să te scape de năcazuri, iar după ce ți l'ai gătat, mai mergi și la altu, care de bună seamă te-a lua dacă-i ști lucră bine, și-i fi de omenie, așa că poți aduna ban de ban pe care îi pui de oparte pentru zilele mai negre. Ori dacă ai o droaie de copii, pe cari nu-i poți sătura cu puțină moșie, ce-o ai, atunci nu-i de lipsă să-i ții pe toți claie grămadă acasă să se certe și să se bată, ci mai bine mână-i la lucru la alți oameni, ori bagă-i slugi, că a lucră nu-i rușine numai a fura și a pierde vremea în zădar li păcat. Și mai bine vei face, dacă din sumedenia de copii, ce-i ai, să dai pe doi, trei la meserii, căci nimica în lume nu se plătește mai bine în ziua de azi, decât meșteșugul.

Il dai la un meșteșug de papuci, ori de haine, ori cojoace, ori la țăltă măestrie stă 3, ori 4 ani (în care timp nu cheltuiești, nimic cu el, căci așa faci tocmeala ca să nu ai nici un năcaz cu el, ori și dacă-i

dai 20—30 de zloți, abea se cunoaște), și apoi iese om cu pita 'n mână.

Să luați pildă dela jupânul Ițig și Șloim, cari au câte un car de copii, pe cari însă așa-i așează de bine părinții lor, încât fiecare are cu ce trăi, căci unu negustorește cu ouă, altu umbiă după zdranțe, altu vinde la otravă omorătoare și altu în altă formă se fericește. Nu cred să-ți fi văzut jidani, cari să 'naibă cu ce trăi. Nu-i vorbă ei mai și înșală, dar io zic, că să negustorești cu ori-ce, pe cale cinstită tot poți trăi ca și ori care plugar, s'au domn, care poartă peana după ureche.

Uitați-vă voi în Făgărașu nost, ori în care boltă te bagi, tot de jidani dai. Aici întri la Schul, dincolo te întâlnești cu Thierfeld, Vogel, Gebauer, apoi Licht, Vazek, Volf, cu o vorbă toate boltile din mândrul oraș al Oltenilor (căci ne place să ne fălim cu el) is pe mâna străinilor. Unica boltă românească a fost în piața a lui Crăciun, și și aceea a fost silită să se depărteze din piața.

Dacă te uiți la cumpărătorii de bucate, pe cine vezi măsurând, tot pe lipitoarele nemiloase, cari stau săți sugă și măduva din oase.

Vedeți voi, că jidanii aceștia nu se plâng, că n'au cu ce trăi în Țara noastră, ci noi ne vâităm ca de moarte, că n'avem ce mânca, că pierim de foame și că suntem siliți să ne lăsăm tată și mamă, nevastă iubită și copii dulci și să mergem în țări străine după bani, pe cari și la casa ta îi poți face, dacă ești un om harnic și cruțător.

Așa nu putem da înainte și cu vae-tul și plânsul numai chiar o să pierim, căci nime nu se îngrijește de noi, dacă nu ne-om ști noi pe noi lecu.

Dacă ne-om duce rând pe rând la America o să vină vremea când noi n'om mai avea ce să căutăm pela satele noastre, căci străinii ne-or cuprinde tot ce ne-o lăsat părinții și ni-or mână înapoi la America, zicân-

dune, că noi numai acolo putem și avem drept să trăim, aceia și sunt stăpâni.

Ș'apoi de-ți ajunge zile destea să știți că va fi vai și amar de voi, blăstămul părinților se va ridica din morminte asupra voastră și urgia lui D-zeu va fi deasupra capului vostru, pentru-că n'ați băgat în samă ajutorul lui D-zeu, care dă celui ce cere toate, de câte are lipsă.

Grijiți de ce v'am spus și le puneți la inimă, ca să faceți pe voia Tatălui, care este în ceriuri.

Acuma o să mă mai duc și io pe acasă, dar să vă mai spun încă una și anume: mi-o scris Niculae, ficioru mieu, că o să vie din America și așa-mi pare de bine de treaba asta a lui, că stau să ies din piele.

Așa am fost de năcăjiți și de cu gânduri, de când s'o dus, de nu mai aveam voie de nimica. Io totdeauna l'am sfătui să nu să ducă, că a păți-o rău, căci se poate schilăvi, el nu, ba pe dincoace, pe dincolo că ce să mă năcăjesc atâta pe aici, mai bine îmi pui odată bine puterile pe acolo și apoi sunt scăpat de griji și nus ce-l văd, că nu mai lucră, că umblă pustiu, întocmai ca Mitru de pe vâlcică și pentru aia o trebuit vrând nevrând să-i fac bani, ca să se ducă 'n știrea Domnului.

Să-i fi auzit de atunci primejdiile, câte s'au întâmplat cu unu și cu altu, mai bine l'aș fi tocat în cap, decât să'l las să se ducă, dar acum s'o dus și dus este până în ziua de azi și numa atâta mă rog întru-na milostivului D-zeu să mi-l aducă în pace și'n sănătate acasă.

Ș'acuma măi voinici! vă las cu D-zeu, că doar și eu îmi am năcazurile mele și mă duc să dau față cu ele, iar altă dată când om putea iar mi-ți vedea în mijlocu vostru și vă voi spune alte lucruri bune.

Badea George.

NOUȚAȚI.

— **Inaltă distincție.** P. S. Sa Episcopul diecezei Caransebeșului Dr. E. Miron Cristea a fost numit membru onorar al „Societății istorice române” din București întemeată de mai mulți învățați români în frunte cu răposatul Grigorie G. Tocilescu.

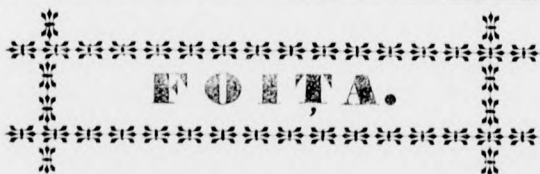
— **Nou secretar de stat.** Majestatea Sa Monarchul nostru a numit pe profesorul universitar dl *Dr. Eugen Balogh* secretar de stat în ministerul de culte și instrucție publică.

— **D-nul George Szerb**, a donat 20.000 cor. fondului pentru ridicarea unei biserici gr. ort. române în Budapesta.

— **Manuscripte de Tolstoi.** Marele acriitor rusese Tolstoi a lăsat după sine mai multe lucrări inedite, între care se găsesc următoarele: un roman în 3 volume cu subiect de pe vremea țarului Nicolae I. o dramă în cinci acte, un memoriu și o novelă cu titlul *După bal*.

— **Premiare neașteptată.** Revista Națională Magazine din New-York a publicat un concurs literar, în care primul premiu era un bilet pe vapor pentru o călătorie în Europa. Premiul a fost acordat cu vot unanim unei femei, care scrisese cea mai bună poezie. Din nefericire însă poate nu va putea întreprinde călătoria în Europa; femeia premiata este adecă internată într-o — casă de alienați. Se spune că este o ființă plină de duh, însă are dese accese de nebunie.

— **Mulțămită publică.** Dl *I. Rosenbaum*, ciasornicar în Făgăraș, și stimata sa soție au dăruit bisericii gr. cat. din Ludișor o candelă de argint foarte frumoasă. Pentru aceasta faptă nobilă subscrierul în numele curatoratului și-al poporului le aduc cea mai sinceră mulțumită. — Ludișor la 30 Nov 1910. Grigoriu Popa m. p. curator primar.

Bobi de rouă. . .

*Bobi din ierburi, bobi de-argint
Bobi mărunți de rouă,
Limpede cristalin
Cine v'a dat vouă?
Cine-a zis să 'mi zămisliți
Gând de nimicire;
Și să 'mi spuneți de-un blăstăm
Așezat în fire?
Bobi mărunți de mărgărit
Morții dimineții
N'aveți suflet, nu simțiți
Tainele vieții.
Cum vă prăpădiți încet
Iarba vă îngroapă
Și din sfântul vost' belșug
Viața 'și-o adapă.*

*Cum risipa voastră-o plâng,
Grija mă atinge:
La mormântul meu pustiu
Fi-va cine plânge?*

luțior.

„Însemnătatea baladei populare”

de învățătorul I. Manițiu-Popa
cetită în conferința învățătorilor ținută în
Făgăraș în 8 Octombrie. a. c.

Onorată conferință!

Poporul nostru românesc ca și alte popoare pe lângă cronicile istorice cu cari i s'a dovedesc a descrie și povestește originea — s'a împodobit și susținut viața prin credințele — obiceiurile și cântecile rămase dela moși, strămoși și păstrate din neam în neam, pentru noi — până în ziua de astăzi.

Știm că poporul nostru în urma multelor năpasturi de barbari peste el, — s'a retras în munți — și s'a făcut frate cu cântecu, cu frunza verde și cu codru, doar de aceea și cântă el:

Până ce țineam cu codru
Eram roșu ca și focu
Dară de când fan cu țara
M'am îngălbinit ca ceara. —

Și fiind că s'a făcut pretini cu frunza — mai toate cântecile și le începe cu frunză verde, apoi fie ele de dor, de jale etc. — Alexandri, zice: Frunza verde ce încunună cântecile, servesc tot de odată și de caracteristica cântecului. Astfel, când sub-

iectul este eroic, când el cuprinde faptele unui viteaz — poetul alege frunzele de arbori, sau de flori ce sunt potrivite cu puterea și cu tinerețea, ca: frunza de stejar, de brad, de bujor — căci roinici baladelor, sunt înalți ca bradul, tari ca stejarul și rumeni ca bujorul.

Cântecile de iubire să încep cu frunze de lăcrămioară, de suleină, de busuioc, de magheran — pentru că acestea — după credința poporului au puteri fermecătoare.

Când cântecul este de durere, preferă frunze de mărăcine, de mohor etc. În balade unde figurează fete frumoase — aceste sânt întovărășite de cele mai gingașe flori ale câmpilor — frunze de viorele, de trandafir etc.

Din aceste se vede, că poporul nostru este născut cu cântecu. — Pe el îl adoarme și scoală mamă-sa cântând — crește în jocurile lui cântând — își petrece junia cântând — să căsătorește prin cântece și îl îngroapă cântând.

Prin cântec Românașul și Româncuța¹⁾ își varsă dorul inimii — alină suferințele — răsbunarea, suspinul și râsul. Și acest cântec nu este altul decât „Doina” pe care »Trochiu« așa o persifică: »O! doină, o sfânt cântec drag inimei mele, când te aud

¹⁾ Alexandri

— **La fondul Episcopul Nicolae Popea** pentru masa învățăcelilor meseriași, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: Marcu Gligor, învățcel rotar, 36 bani; George Borzea, paroh în (Coveș), 1 cor; George Tocitu paroh (Calacea), 50 bani; Dr. C Popescu, protopresb. Bogdănel 60 bani; Ioan Sociu, revizor r., 30 bani; Ionel Vasin, învățcel librar, 20 bani; George Smădu, învățcel (Arpașul sup.) 30 bani și Victor Tordășianu, prezident, 10 bani.

— **Pentru onomastică.** Profesorul școlii de fetițe dl Victor Stanciu, controlorul consistorial dl Victor Fincu și prezidentul „Reuniunii meseriașilor români sibieni”, dnul Victor Tordășianu, răscumpărând felicitările din prilejul onomastice lor, dăruiesc câte 10 cor, sau în total 30 cor. la colecta întreprinsă în favorul sărmanului, dar talentului pictor-fotograf, actual elev al școlii de pictură din Viena, Ilie Chidu.

— **Sinuciderea vizitiului lui Tolstoi.** Din Iasnaia Poljana se anunță că vizitiul lui Tolstoi, Adrian, care a fost 30 de ani în serviciul marelui scriitor, de mâhnire și desnădejde pentru moartea stăpânului său, și-a pus capăt vieții pe mormântul lui Tolstoi, făcându-și arterele.

— **Averea „Kulturegylet”-ului.** Conform rapoartelor mai nouă averea „Kulturegylet”-ului ardelenesc face astăzi peste trei milioane și jumătate coroane. — Asociația noastră, deși e mai veche, n’ar nici măcar un milion.

— **Furt.** Un făcător de rele a intrat Sâmbătă noaptea spre Duminecă în biserică gr. or. din comuna Cincul mare și a furat din ea sfântul potir, care era de argint în valoare de 140 coroane.

— **Un furt pe tren.** În săptămânile trecute a plecat la America 8 persoane din comuna Beclean (cott. Făgăraș) între care au fost și o fată *Maria Jiga* cu fratele său care nu a avut parale de drum, ce sa gândit s’a provăzut cu un fel de lichid adormitor, și pe drum în tren i-au adormit pe *Ioan Găscă* și soții, furându-i banii 1200 cor. și s’a

pus pe alt tren la gara Csanádapáca păgubașii ajunsesse la vapor a observat că li-sa furat banii, unii sau împrumutat de bani, alții s’a întors acasă după alți bani. Făptuitoria a plecat spre America pe alta parte, faptul sa anunțat la poliția din loc.

— **Mulțămă publică.** Adunarea de toamnă a Despărțământului Făgăraș a Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceză, s’a ținut la 20 Novembre st. n. a. e. în Făgăraș cu care ocaziune vrednicul paroh D-nul Moise Brumboiu din Tohanul-vechiu, ne-a trimis pe seama bibliotecii învățătoresți a Desp. nostru 5 cărți valoroase, la cari a binevoit a-ne alătura și următoarele prețioase cuvinte: „In semn de aprețiere a muncii nobile depuse de învățătorii români din vicariatul Făgărașului, întru luminarea fiilor neamului nostru, transpun aceste cărți (5 bucăți) pentru a fi îngremiate bibliotecii tractuali învățătoresți.

Subscribul în calitate de bibliotecar al numitului Despărțământ — îi exprim și pe aceasta cale susnumitului Domn, pentru cele trimise, cele mai călduroase mulțămite.

Făgăraș, la 30 Novembre 1910.

George Comanar. inv.

— **Om bestial.** Grădinarul ungur Urbán Imre din Csanádpáca trăea în ceartă continuă cu nevastă-sa, într’o zi și-a trimis nevasta să-i aducă apă, dar ea fiind însărcinată, n’a voit să se ducă. Bărbatul într’atâta s’a înfuriat, încât o apucato de păr scoținduo-în curte, unde a trântito la pământ și-a călcat-o în picioare. Femeia în urma loviturilor între chinuri grozave a născut. Urbán, lăsându-și nevasta aproape moartă în curte, a înmormântat băiatul, care era mort, în grădina unei vecin.

Intorcându-se acasă și găsiindu-și nevasta moartă, s’a înștiințat singur jandarmilor, cari, firește, l-au arestat.

— **Femeia otrăvitoare.** Din Deva s’a scrie, că nu de mult minerul Petru Topor a murit repentin. În comună se vorbea, că el, fiind tare și sănătos, n’ar fi murit de moarte naturală, ci ar fi fost otrăvit. Jendărmăria a făcut cercetare și a descope-

rit, că nevastă-sa și alte două femei i-au dat lui Topor să bea rachiu amestecat cu vitriol și cu suc din rădăcini de mărușul lupului. Femeile tustrele au fost arestate.

— **Iubirea pân’ la moarte.** În comuna Pincehely (cott. Tolna), și-au pus zilele trecute sfârșit vieții doi tineri: mirele și mireasa. Faptul în sine n’ar vrednici multă vorbă, dar împrejurările, cari au dus pe aceste două suflete la gura mormântului, sunt atit de neobicinuite. Trista lor poveste, următoarea este:

Cu vre-o trei ani mai înainte ajunsesse în capitala țarei Budapesta, George Sabo, flăcău tiner, și căpătase lucru la fabrica de fer, „Ganz”. Era unul dintre cei mai harnici muncitori și făcuse parale frumoase. Ce-i drept și avea pentru-ce să muncească bietul om. În sat avea mireasa cea mai frumoasă fată, cu care împreună țesea atâtea vise de viitor. În fie care săptămână aproape își scriau tinerii; dar odată, dela fată carte n’a mai venit de loc. Nu știa sărmanul om cum să înțelegă lucrul acesta și aștepta meru să-i audă iar de veste. După vre-o două luni apoi, primi din nou scrisoare, dar nu dela fată, ci dela tatăl ei. Bătrânul scria flăcăului să-i dea de știre, cum o mai duce și că fata ce mai face, deoarece ea de două luni a plecat la Budapesta, să slujască, numai ca să fie în apropierea lui.

Din clipa primirii acestei scrisori flăcăul își perdu liniștea. Cutreeara zi și noaptea toate localurile tainice ale Budapestei că doară-doară și-a afla cumva mireasa perdută. Cercetările lui au fost zadarnice. Și-a luat atunci un detectiv (polițist ascuns), pe care-l plătea cu bani scumpi, numai să-i afle iubita. Acesta apoi i-a dat de urmă și-a aflat, că nenorocita fată, la sosirea ei în Budapesta, a căzut în mregele unui domn, care a băgat-o servitoare, dar la urmă a dus-o la cele mai rele case din oraș. De aici apoi sărmana fată, n’a mai putut scăpa.

Cind a prins de veste George Sabo despre soarta fetei, s’a grăbit să o scoată de-acolo, dar a mers prea târziu, căci ea nu mai era acolo, ci se duse în alt loc, a în-

imi uit de mine. Al meu suflet bolnav să cufundă în valurile armoniei tale D-zeești și iese înveselit și întinerit».

Ca cele zise să se adeverească vreau să le ilustrez cu câteva exemple. Voiu începe cu viața tinerilor și adevă cu cel ce iubește întâiu care cântă:

Până ce eu nu iubeam
Unde mă culcam durmeam
Dar acum de când iubesc
Nu pot să mă hodinesc —

Unde dragostea este cam îndoelnică cântă:

De ar-fi dat D-zău
Ca să fi murită eu
Când am fost o copiliță
Să nu fiu badi drăguță
Să fi dată Precesta
Să fi murit și badea
Când a fost copil micuț
Să nu îmi fie drăguț.

Ș’apoi vedeți DVoastră cu toată dragostea ce poate fi între doi tineri — dacă unul e mai sărăcuț adeseori bătrânii — îndemnați de gurile rele și de dorul de avere pun piedeci — la ce, cel asuprit îi spune mame-si cântând:

Lasă-mă măicuțo ’n pace
Să iubesc pe cine-mi place

Că pe cine ’ți place ție
Are case și moșie,
Dar’ maică numi place mie.
Că cin’ maică ’mi place mie
N’are casă nici moșie
D’are inimă cu dor
După ea eu maică mor.

Să mai întâmplă prin șazătoare să mai ceartă așa din răsfaț — tinerii — la ce fata îi cântă:

Măgheran de pe ogoară
Te-ai supărat bade-o asară
Măgheran de pe părau
Să nu crezi cămi pare rău.

Altul ca cântec de despărțire își cântă durerea:

Câte flori pe luncă ’n sus
Toate cu mândra le-am pus
Toate o prins ș’o înflorit
Numai una o veștejit
Da ’i o mândră viorea
Ce ne plânge dragostea
Iar’ un mândru crinișor
Plânge pe al său bădișor
Bădișor cu ochi bărnaci
Că s’o despărțit doi dragi. —

Ar trebui ca din toate fazele vieții să aduc exemple, însă timpul este scurt și eu nu sunt chemat ca să desvolt doina —

ci acestea le-am adus ca să arăt că „balada” este soră cu doina — destul că „Românul își mai plânge greul atunci, când e strein etc. Ș’apoi toate acestea sânt expresiunea minții cei agere a Românașului și Româncuței.

Din aceste exemple să vede ce po-i doabă frumosă are limba noastră și ce zid puternic o a apărat.

Și după cum prin „doină” — Românul a știut a-și povesti simțirile inimile — tot astfel a început a povesti și întâmplări din vieța lui prin „Balade” sau zis românește prin „cântece bătrânești” — și cu drept cuvânt să și pot numi cântece bătrânești — fiind-că în ele să povestesc lucruri păstrate și cântate din bătrâni în bătrâni. —

Prin urmare și balada să ține de cântecul Românului.

Numele de baladă este origine — italiana — engleza și franceza. Dar eu nu sunt chemat a face secționarea — resp. derevarea savantului. —

(Va urma).

ceput din nou s'o caute. Plecase și din Pe-
sta, o dusese vârtejul rău departe, departe,
junsesse acum în Sâmbia! A dat de urma ei
că ar fi în Belgrad (capitala Sirbiei). S'a
luat după ea, dar când ajunse el acolo, și
ea era trimisă în alt oraș. Supărat s'a întors
iarăș la Bpeșta și și-a luat în slujbă din
nou un detectiv.

Acesta a nceput apoi să-i caute din
nou urma. Cu el înpreună a umbra după ea
prin Triest, și pe multe locuri, căutându-și
iubirea rătăcită. Intr'asta s'a reântors în câ-
teva rânduri îndărăpt la Budapesta, s'a apu-
cat iar de lucru, dar iubirea îl săpa pe zi
ce merge. I-a plecat iarăși în urmă. După
o alergare de 3 ani auzit, că fata din nou
e în Seraievo. S'a dus aci și de data asta
a și aflat-o. Au plecat amândoi apoi acasă
în satul nașterii lor, dar noroc n'au avut
nici acuma. Fata ziua noaptea vărsa lacrimi
și spunea mereu, că așa ticăloasă cum e
ea, nu are drept la dragostea lui, și că-i ru-
șine a-i fi soție. S'au învoit dară a-și cur-
ma firul vieții și n'una din zilele trecute
două gloanțe de revolver li-a ajuns pentru
a-i scăpa de chinurile unei vieții fără rost.

Primăria din scrisoarea lăsată de ei,
a aflat cuvântul pentru care au plecat la
groapă de bunăvoie. „L“.

— Atragem atențiunea cetitorilor foa-
iei asupra anunțului Fraților Péterfi de pe
pag. 8.

Indurați-vă spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor,
te curată de păcate, îți
câștigă îndurare și viață
vecinică“.)

De un lung șir de ani am luat asu-
pra noastră creștineasca și noua bineplă-
cuta însărcinare de a aduna dela inimi ge-
neroase daruri fel de fel, pe cari le-am
împărțit în preajma sărbătorilor Nașterii
Domnului, între săracii noștri (învățăcei, me-
seriași, școlari, bărbați, femei etc. scăpați).

Mulțămirea sufletească a dăruitorilor
și împărțitorilor darurilor și lacrimile să-
racilor miluți ne îndeamnă să apelăm și
de data aceasta la inimile generoase să
binevoiască a dăruii bani, vestimente și ali-
mente ce să se împartă în ajunul Nașterii
Domnului între săracii noștri.

Ne găsim în preajma zilelor, în cari
săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească
sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitor
a toate v'a binecuvântat din belșugul său, dați
după puțință și celor lipsiți, ca cel puțin în
zilele de bucurie ale Nașterii Mântuitorului
nostru să preamărească pe Creatorul și
făptuirile sale.

Împărțirea darurilor se va face cu
cuvinită solemnitate sub binevoitorul pro-
tectorat al stimabilelor doamne Minerva
Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bu-
garsky.

Darurile binevole să se trimită la a-
dresa «Reuniunii sodalilor români din Si-
biiu».

Lacrămile vărsate de săracii noștri
servească drept cea mai înaltă răsplată pen-
tru toți aceia, cari posibilă ne fac împlini-
rea acestei datorințe bine plăcute și lui
Dumnezeu.

Sibiiu, 17 Novemvrie n. 1910.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români
din Sibiiu“.

Vic. Tordășlanu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Joi, la 27 Oct. 1910 „Reuniunea me-
seriașilor sibieni“ a ținut a 10-a ședință
literară (a 4-a festivă). Prezidentul Tordăș-
ianu, după ce salută în termeni aleși pe cei
prezenți și în dozebi pe dl prof. Dr. N.
Bălan, care a binevoit a-și da prețiosul
concurs și la această ședință, bineventează
pe membrul onorar Petru Ilieș, compactor
în Orăștie, care petrecând în Sibiiu a ținut
să ospiteze și să ne dăruiască parte pentru
local, parte pentru sortare câteva obiecte
de lux, confecționate de d-sa.

Trecând după acestea la datele din
protocolul fundamental al membrilor Reuni-
uni, ne arată cum din cei 834 măiestri și
sodali introduși în protocol, numai puțini
ca 376 sunt născuți în comitatul Sibiiu; 112
în comitatul Alba Inf; 54 în al Hunedoarei;
49 în al Târnavei-mari; 43 în al Făgărașului;
39 în al Turdei-Arieș; 34 în al Târnavei-mici;
18 în comitatul Murăș-Turda; 14 în al Co-
jocnei; 12 în Solnoc-Dodăca; 12 în al Brașo-
vului; 11 în Bistrița-Năsăud; 9 în Torontal;
8 în al Aradului; 7 în Caraș-Severin; 6 în
Sălăgiu; câte 3 în comitatul Sătmar. Timiș
și Bihor; câte 1 în Maramurăș. Treiscaune,
Ciuc și Baci-Bodrog, iar 17 în România. Re-
ferindu-se la cauzele, din cari în unele co-
mitate numărul meseriașilor noștri este dis-
parent, află pricina răului în conducătorii
poporului în preoțimea, în învățătorii și cea-
laltă ineligență a noastră, care nu luminează
pe cei interesați asupra însămnătății și folo-
selor împreunate cu înbrățșirea meseriilor.
Nu lipsa de așezăminte ne împedecă în
desvoltarea princioasă a noastră. de oarece
mai că nu avem așezământ, în cadrele că-
ruia nu ne-am putea interesa, nu am putea
lucra cu deplin succes pentru toți ce țintește
bunăstarea și înflorirea noastră pe toate ca-
rierele vieții. Avem, zice Tordășianu, între
altele, așezămintele noastre biserciești și
școlare, care toate au de scop fericirea
turmei cuvântătoare. Intre acestea se amin-
tesc numai de una, de chemarea sublimă ce
o au sinoadele protopopești, cari se compun
din preoțimea, din fruntașii țărănimii și din
tot ce bun este din inteligența de pe între-
gă întinderea țării noastre. Lipsese zilnice,
neajunsurile de tot soiul și de pretutindenea
ar fi să dea naștere câte unui bogat program
de lucru, de activitate extraoficială pentru
fiecare membru al acestei corporațiuni in-
stituite cu scop de a veghia mersul afaceri-
lor, și mai presus de toate de a afla căi și
mijloace, cari să ducă la fericire fiii credin-
ciosi, poporul care constituie biserica no-
astră vie. Ce nar putea face membrii, acestui
așezământ: advocații, medicii, funcționarii,
notarii, primarii, cu un cuvânt lamura socie-
tății noastre dela orașele și dela sate, cari
cunoscând în mod nemijlocit neajunsurile,
sunt în măsură a cunoaște leacurile de apli-
cat cazurile date! Cu câtă ușurință ar putea
face acesti reprezentanți ai noștri o înscri-
re tuturor meseriașilor din partea locului, cu
câtă ușurință ar putea afla, că în care loca-
litate e mai mare lipsă de meseriași din cu-
tare branșă etc. Acești fruntași ai vieții
noastre publice, cunoscând așezămintele,
fondurile și fundațiunile, ce au de scopaju-
torarea, meseriașilor, prin stipendii și aju-
toare, cu câtă ușurință n'ar putea îndemna
la înbrățșirea meseriilor, ca ăst mod să
nu fie comună, nu orășel românesc, din
care să nu se găsească cât mai mulți la

meserii. Promițând, că în una din ședințele
proxime va tracta despre meseriași stipen-
diați, dl Tordășianu zice: „fie ca și această
expunere statistică să fie cu un indemn
mai mult pentru cei competenți, de a in-
demna poporul nostru la înbrățșirea mese-
riilor“.

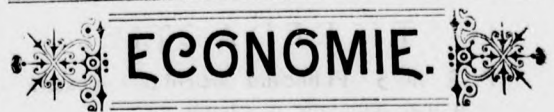
După cetirea prin notarul Duca a
sumarelor ședințelor administrative își des-
voaltă conferința sa dl prof. Dr. Bălan. A
vorbit despre credință și despre însămnătatea
ei, spunând că dacă unii se înstrăinează de
credință, o fac, fiindcă nu cunosc adevărul
bunătatea și frumseța ei. Astăzi mai ales, când
greutățile traiului sunt atât de mari și ispi-
tele spre rău atât de ademenitoare, să ținem
cu tărie la credința strămoșiască, căci ea
ne va fi cel mai puternic sprigin sufletesc
în mijlocul frământărilor vieții. Prin icoane
și asemănări a arătat ce putere și binefacere
este credința pentru viața omului. Ea pu-
rifică sufletele oamenilor, le dă o nouă viață,
și le face accensibile pentru pogres și cul-
tură sănătoasă. Istoria dovedește, că timpu-
rile, în cari credința era în floare, au fost
înălțătoare de inimi și pline de virtuți fru-
moase; pe când atunci, când necredința se
furișă în sufletele oamenilor, viața își perde
farmecul și rostul ei, sămânța păcatului incol-
țește pe toate terenurile și produce roade
stricicioase binelui individual și celui de
obște. Credința este o putere, care înfrățește
pe oameni și ține cumpănă dreaptă între
clasele sociale. Ceice sunt însuflețiți de aceeași
credință, simțesc trebuința sufletească de a
se aduna împreună la rugăciune în șfânta
biserica. Precum mai mulți cărbuni strinși la
olaltă se încălzesc unul de altul și ard timp
mai îndelungat, așa se încălzesc și sufletele
credincioase, când se împreună în rugăciunea
la sf. slujbă din biserica. Sfârșește prin a in-
demna pe ascultători să cerceteze biserica
și să se întărească în credința strămoșiască
care este chizășia mântuirii neamului nostru
pe pământ și a sufletelor noastre în cer.
Sinpaticul nostru conferențiar ascultat cu pie-
tate, a fost viu aclamat.

Corul seminarial sub conducerea ze-
losului elev V. Petrașcu ne-a încântat și in-
nălțat sufletește.

Ceialalți debutanți: frații Alecsandru
și Zinuca Dopp, primul cu „Concertul în
luncă“, de Alecsandri și cu poezia „Tisa“,
de Cotruș, iar aceasta cu „Nu umbra nimic“
și cu poezia hazlie „Iános“, apoi învățacul
cul-tip. Horia Dopp cu poezia „Acasă“, de
Goga, elevul G. Comșa cu cântările sale și
V. Petrașcu cu „Oltul“, de Goga, au con-
tribuit la ridicarea nivelului seratei.

La fine între participanți se sortează
15 cărțicele folositoare și 10 cadre cu chi-
pul prezidentului, dăruite de dl Ilieș iar
dl Tordășianu mulcămind tuturor pentru
toate, invită la ședința a 11-a din 24 No-
emvrie n. c.

„Invingătorul“.

Grăpatul pielei la cai.

Această boală se mai numește
filariosa hemoragica, hematidrosă sau
sudori de sânge.

Ea nu se observă la toate soiuri-
rile de cai, ci mai mult în țară noas-
tră, la caii ungurești, și este produsă

de un parazit, de un mic vermișor zis *filaria hemoragica*, despre care nu se știe încă prin ce împrejurări trece el până să ajungă sub pielea calului, și să-i dea boala. Probabil însă că molipsirea cailor cu acești viermi, se face în timpul iernei sau la începutul primăverii.

Boala se arată primăvara și vara, prin ivirea pe grebăn, pe spete, pe gât, pe coaste și chiar pe alte părți ale corpului, a mici ridicături nedure-roase, a unor broboane, din cari unele mici ca o linte sau mai mari, altele ca o nucșoară. Nu trece un ceas două dela ivirea lor, când din ele începe a se scurge sânge, și când mai zicem, văzând calul cu șiroaie de sânge pe corp, că-i *creapă pielea*.

După scurgerea sângelui, ridicătura, broboana, se micșorează, dispare fără a lăsa vre-o urmă de crepătură a pielii, locul pe unde a eșit sângele aproape neputându-se găsi.

Boala ține o săptămână-două. Câteodată însă în cursul aceleiași veri, apare de două-trei ori la același cal.

Cu apropierea iernei boala dispare cu desăvârșire; cu toate acestea nu este de mirare de a o vedea aparând din nou la caii cari au zăcut, în verile anilor următori.

În genere animalul se vindecă fără nici un *tratament*, totuși este bine a se spăla părțile bolnave cu apă bicarbonată în proporție de trei grame acid boric la 100 grame de apă, sau încă cu apă cu creolină, punând-se la un litru de apă, două linguri de creolină curată.

Un veterinar francez numit *Dro-willy*, sfătuște pentru a putea vedea vie mele în ridicăturile după piele, a se urma astfel: se rade părul după pielea din dreptul broboane, în vârful căreia se observă un punct roșietic, pătat. Înainte de a se deschide, de a se rupe punctul acela roșietic, pentru a se scurge sângele, se înțeapă, se taie puțin broboana când se zărește în interiorul ei, cum viermele se svârcolește, se mișcă, se vără în țesutul pielii.

„Albina“.

Irimia Popescu
Medic veterinar.

Piața de bucate în Făgăraș

18 Noembrie n.

Grâu	pro 100 kl. cor.	18.40
Secară	» » » »	12.40
Ovăș	» » » »	12.60
Orz	» » » »	13.—
Cucuruz vechiu » » » »	» » » »	12.—
Cucuruz nou	» » » »	10.—

POȘTA REDACȚIEI.

P. R. în S. Publicând articolul D-voastră ar aduce numai scumpete în căciuli.

D. Z. în C. Ne scrii, că ai vrea să întri în hora poezilor; n'ai decât să-ți îngroși glandulele creierului. Să te ferești a dormi pe șira spinării ca să nu spării „Musa“!

F. F. în N. De badea Cârțan deocamdată nu mai știm nimic. Ni să pare, că a plecat la Ierusalim ca să mai aducă vre-o cărămidă...

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

APELI

Avem onoare a aduce la cunoștința On. T. publicului, că însoțirea economică-comercială „Mugurul” în sensul acesta a luat măsuri pentru a se putea lipsi de agenți generali în afacerile cu altoi de viță, de oarece acești agenți, răul fost necesar până acum, cari costă mult și suntem siliți a le da proviziunile din ce în ce mai mari, — în detrimentul clientelei fiind siliți a urca în măsură proviziunilor și prețul produselor pepineriilor noastre, pot fi ușor înlocuiți prin inteligenții noștri dela sate, dându-le acestora ocaziune de câștig frumos, fără de a avea osteneală mare în schimb.

Cu acest prilej ne luăm voe a ruga pe toți Domnii preoți, învățători, comercianți români etc., din ținuturile replantate cu vii altoite, de a lua înșiși în mână conscrierea de comande pentru procurarea de altoi.

Însoțirea plătește fiecărui agent comunal (preot, învățător, comerciant, jude comunal), care însinue comande în masă, după efectuarea în regulă a acestor comande 6% proviziune din valoarea brută a comandelor — în bani sau la dorință în altoi de vie.

Tot aceaș proviziune o plătim și pentru mijlocirea comandelor de sămânțuri pentru sezonul de primăvară 1911.

Informațiuni detaliate precum și listă de prețuri eventual cărți pentru conscrierea de comande trimitem la cerere gratis și franco.

Cu toată stima

„MUGURUL“

însoțire economică-comercială

Elisabetopole (Erzsébetváros.)

(Kisküküllő vármegye.)

Uleiul pentru urechi

a lui *Dr. G. Schmidt*, medic legist și militar, vindecă repede și perfect asurzemia cronică, durere de urechi, văjăitul și alte boale de urechi și în cazuri învechite. — O sticlă costă 4 cor. și să poate căpăta la farmacia: *Grósz Nagy Forgacz, gyógyszerész,* Debreczen, Kossuth-utca 8.

Nr. 1560—1910

not.

Edict de licitațiune.

Subscrisa primărie comunală face cunoscut, că edificarea caselor de cărciumă comunală, conform planului și preliminarului de spese aprobate de congregația comitatului Făgăraș, cu Nr. 622 prot. și 4877—1910 v.-com. să va da în întreprindere prin licitațiune minuendă, ce să va ținea în cancelaria comunală din Hârseni în 17 Decembrie 1910 st. n. la 9 oare a. m.

Prețul strigărei este 8855 cor. 32 fill., după care 5% are a să pune ca vadiu. Vadiul va trebui întregit din

partea întreprinzătorului la 10% din suma de întreprindere.

Planul și preliminarul de spese, să pot vedea în cancelaria comunală, unde să pot ceti și condițiunile mai detaliate.

Înainte de începerea licitațiunii verbale să primesc și oferte în scris.

Hârseni, la 11 Noembrie 1910

Primăria comunală.

G. Marhao,
not. cerc.

Nr. 1343—910 not.

Publicațiune.

În 10 Decembrie 1910 st. n. la 10 oare a. m. să va esarânda cărciuma comunală din Sebeș comit. Făgăraș pe durată de 3 ani. Prețul strigărei 800 cor. Celelalte condițiuni să pot privi în cancelaria comunală.

Sebeș, în 22 Novembre 1910.

Antistia comunală. G. Marhao
not. cerc.

DE VÂNZARE!

Casa din strada Brașovului Nr. 30. pentru o familie, cu grădină de pomi bine aranjată și de legumi, să vinde din mână liberă. — Deslușiri se pot lua în strada Apaffy Nr. 25.

2—3

La tipografia noastră să află de vânzare prețioasa cârtică: „*In amintirea Canonic Augustin Bunea.*”, Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

!Fiți bine atenți la adresă!!

Plecarea la

America

din L'Havree în toată Sâmbăta,
din Viena în toată Marția.
Bilete să capătă pe calea
„Französische Linie“.

Bilete de tren spre America să pot căpăta pentru toate stațiunile cu prețuri originale.

Informații mai de aproape servește franco și gratis biroul:

„Französische Linie“

VIEN, IV., Wiedener Gürtel Nro. 12.
(Gegenüber der Süd- und staatsbahn.)

!!Fiți bine atenți la adresă!!

Trimiteți băieți la cursul
practic de altoit!

„MUGURUL”

însoțire economică-comercială,
ELISABETOP6LE (Erzsébetváros) Kisküküllőme.

!!! Altoi de viie !!!

✦ **Calitate distinsă** ✦
pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de VIN și de masă, VITĂ americană cu și fără rădăcini, OCHIURI de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Să afla de vânzare
la

Însoțirea econ.-comercială
„MUGURUL”

ELISABETOP6LE (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Material disponibil în altoi peste

de două (?) milioane.

Școalele de altoi nu fost atacate de prenosporă.

Altoi desvoltați la perfecțiune.

La cumpărări pre credit cele mai ușoare condiții
— plătire pe 10 ani cu 7%.

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Însoțirea primeste elevi gratis pentru învățarea altoitului și manipularea școalei de altoi.

!!! Prima condițiune de reușită este de a folosi material solid !!!

!!! Replantativă viile cu altoi dela firmă română !!!

Români! Trimiteți băieți la
cursul practic de altoit !!!

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu tot felul de mașini și cu o

Instalațiune chimică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cătrinte, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu olei.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

La tipografia dlui C. Popp în Făgăraș
să afla de vânzare cu prețuri originale:
CALINDARE pre anul 1911.

Instalațiune cu abur de văpsit și glanțuit.

Instalațiune cu abur de văpsit chimic.

Frații GINGOLD, Brasov

Strada Hirscher Nr. 4.

Recomandă On. public bine asortata și marea
Prăvălie de coloniale, fructe sudice,
zarzavaturi, poame și struguri.

— Fabrică de Conserve de pește. —

Pește proaspăt. DEPOU de pește sărat,
— în engreșien detail. —

Cu prețurile cele mai ieftine.

Comandele primite se efectuează prompt cu
poșta și cu gara, zilnic.

NB. Prețuri curente la cerere să trimit gratis.

S'a aflat!

STÎRPIREA CLOȚANILOR

S'a aflat!

După atâtea încercări și experiență ce sau făcut până acum în străinătate și sau publicat în toate foile interne și externe, cari remedii nu s'a dovedit cu deplin succes, acum de prezent numai remediu lui Beer e cel mai bun mijloc pentru

stîrpirea Cloțanilor și a Șoarecilor,

care s'a dovedit ca cel mai bun pentru stîrpirea totală a Cloțanilor și a Șoarecilor.

Să afla de vânzare la subscribul invintator în pachete cu prețul de 2 cor. și 5 cor. și să expedieze francate și libere de porto.

Esplicarea folosinței să afla în cutie.

Cei ce voiesc a scăpa de lighioanele păgubitoare și stricăcioase să se adreseze la inventatorul

Ștefan Beer,

măstru-butnariu

7-12

Brașov, strada Neagră nr. 16.

IOAN N. BIDU

COMERCIANT,

Engroist de pește sărat,
BRAȘOV, strada cetăți (Vâr-utca) nr. 40.

Cel-ce voiește a se ocupa cu vânzare de pește sărat, se caute, sau să se adreseze la recunoscuta firmă solidă și veche, care recomandă marele și bine asortatul său

DEPOSIT DE PEȘTE SĂRAT,
cu tot felul de pescărie, măsline, icre negre și roșii, roșcove, stafide, smochine, herinje, ruși, sardinii, pește afumat ș. a.

Firmă veche și solidă. Serviciu prompt.

Prețuri ieftine.

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația
foaiei „Olteanul” în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Telefon interurban Nr. 28.

Telefon interurban Nr. 28.

!! Se spriginim industria locală !!

Cu toată onoarea aducem la cunoștința m. On. public din oraș și din comitat că **am început FABRICAREA MOBILELOR** la noi, și se pot căpăta de tot gata

MOBILE

complete pentru odăi de dormit, pentru prânzătoriu, din lemn îndesat (masiv) din stejar, prun, fag, și cu oglindă, cu marmură se află dela 540 cor. în sus, din care ținem gata tot de-auna

o Esposiție de Mobile

 în Atelierul din ulița Bruchental, (fost edificiul bancai „Furnica“).

Ne rugăm a ne sprigini cu toată încrederea, asigurând pe m. On. public despre cel mai solid și prompt serviciu.

Cu toată stima

FRĂȚII PÉTERFFY și SOȚII,
tâmplari de mobile și de edificii.

Se spriginim industria locală!

!! Se spriginim industria din patrie !!

!! Se spriginim industria din patrie !!